

незаконними вважаються:

- колективні обмеження торгівлі;
- зловживання домінуючим становищем;
- контроль рівня роздрібною ціни;
- дискримінація покупців.

До органів регулювання у Франції належать: Комісія з конкуренції і Міністерство економіки, які в основному контролюють злиття і поглинання [2].

Отже, антимонопольне законодавство в Німеччині, Франції та Данії передбачає чіткі процедури недопущення обмеження конкуренції та відрізняється високим ступенем відповідальності винних за вчинення протиправних дій.

Розпад «соціалістичного табору» поставив перед новими країнами одне з необхідних завдань: створити своє антимонопольне законодавство, забезпечити його дотримання з тим, щоб дати простір для розвитку конкуренції та обмеження монополізму.

Література

1. Нормативные акты иностранных государств [Електронний ресурс].– Режим доступу: http://www.ved.gov.ru/exportcountries/dk/about_dk/laws_ved_dk/?action=showproduct&id=4287&parent=0&start=1

2. Государство и фирма: способы взаимодействия [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.intuit.ru/studies/courses/1071/193/lecture/5037?page=6>

УДК 343.37(477)(043.2)

Кікто А. В., Федорчук А. І., студентки,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Муляр Г. В., к.і.н.

ШЛЯХИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ РЕЙДЕРСТВУ В УКРАЇНІ

Сучасна економічна ситуація зумовила серед розвитку підприємництва безліч негативних напрямків, серед яких збільшення на споживчому ринку частки великого бізнесу, що здійснюється шляхом монополізації і поглинання часток малого бізнесу, а, отже, для малого бізнесу здійснення підприємницької діяльності, що цілком закономірно, – це наявне конкурентне середовище і роками вироблені методи «боротьби». Через ці фактори відбувається незаконна взаємодія між конкурентами, і в результаті стимулюється рейдерство.

Актуальність даної теми зумовлена тим, що Україна, в силу недосконалості законодавства, корумпованості та нехтуванням правилами етики у вітчизняному бізнесі, переживає реальний розвиток рейдерства.

Суб'єктами цих процесів є власники великих грошових ресурсів, і це є загрозою не тільки для підприємців, а й для держави.

Дана тема мало обгрунтована науковцями, однак над її дослідженням працюють юристи-практики, що дає змогу за допомогою наукової точки зору розробляти та реалізовувати напрямки розвитку поданої проблематики. Серед науковців, які внесли свої наукові здобутки у дослідження поняття рейдерства, можна виділити наступних: Берлач Ю. [2], Варналій З. [3], Мазур І. [3], Жорнокуй Ю. [4].

У працях Варналієва З. П. рейдерство визначається як недружнє захоплення чужого майна на користь іншої особи, поза межами дії цивільного законодавства, тобто спрямоване проти волі власника, захоплення чужого майна на користь іншої особи, встановлення над майном повного контролю нового власника в юридичному та фізичному розумінні з використанням корумпованості чиновників та із застосуванням сили [3]. Для українських реалій більш характерним є розуміння рейдерів як організованих груп, що діють під прикриттям, з метою перерозподілу власності шляхом недружнього, незаконного поглинання будь-якими методами. Рейдерство здебільшого набуває форм цілеспрямованого недружнього захоплення власності шляхом штучно створеного конфлікту, на підставі судових рішень або на основі фальшивих документів, або на підставі не запрошення в суд власника, судами, що перебувають на інших адміністративно-територіальних одиницях, шляхом відібрання заставлених акцій, отримання довіреності на право голосування, заборона у судовому порядку проведення чергових зборів акціонерів, ініціювання корпоративного конфлікту, дезінформування акціонерів, учасників, вплив на контрагентів і орендодавців, ініціювання цілеспрямованих перевірок будь-якими уповноваженими органами складів або виробничих цехів та інше. Перелік цих методів серед рейдерів майже невичерпний.

Слід зазначити, що рейдери в своїй діяльності поділяються на такі групи: «білі», «сірі» й «чорні». «Білі» діють винятково за законом, їхні плани та стратегії цілком законні. «Сірі» використовують сумнівні методи, балансуючи на межі законності. «Чорні» не гребують навіть використанням силових методів, їхні головні інструменти – підкуп чиновників і підробка документів» [1, с. 71].

Для характеристики рейдерства важливе значення має його місце в системі Особливої частини КК України. З цього питання в юридичній літературі висловлюються різні точки зору. Вважаємо слушною думку про те, що родовим об'єктом рейдерства є сфера господарської діяльності, а саме: виробництво, розподіл, обмін та споживання товарів, робіт і послуг. Одним із способів вирішення цього питання ми вбачаємо утому, щоб включити цей склад злочину до розділу VII «Злочини у сфері господарської діяльності» Особливої частини КК України. З урахуванням

відсутності будь-яких спеціальних нормативних актів щодо протидії рейдерству, пропонується доповнити Кримінальний кодекс [5] відповідною статтею, що буде містити визначення рейдерства: «Рейдерство, тобто напад на підприємство, установу, організацію, вчинене за попередньою змовою групою осіб, поєднане із застосуванням фізичного або психічного насильства, або з погрозою застосування такого насильства, з метою протиправного заволодіння майном,— карається позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років». Окрім, того доповнити ст. 190 КК України санкціями, які б сприяли посиленню відповідальності за шахрайство і розширенню застосування даної норми.

Суміжними складами «рейдерського» злочину, що розглядається, є злочини, передбачені ст. 187 ККУ (розбій), ст. 190 ККУ (шахрайство), ст. 191 ККУ (привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем), ст. 206 ККУ (протидія законній господарській діяльності), ст. 356 ККУ (самоправство).

Необхідним є прийняття проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» [6], який посилює перевірку реєстрованих суб'єктів підприємницької діяльності з боку контролюючих органів без ускладнення реєстраційної процедури.

На рівні підприємства, необхідно посилити внутрішній контроль серед учасників, акціонерів, привернути увагу громадськості й правоохоронних органів до рейдерської атаки, у тому числі й шляхом публікацій в авторитетних ЗМІ, ці заходи доцільні, якщо власник (власники) мають підозру в ініціюванні рейдерського замаху третіми особами.

З боку держави зроблено надто мало дієвих кроків для протидії рейдерству в Україні, тому, для вирішення цієї проблеми, варто провести ряд таких заходів: створити ефективну законодавчу базу протидії рейдерським захопленням, розробити законодавчі норми, що захищали б приватну власність і не дозволяли через суди відбирати справедливо придбані активи, в основному рейдери діють дуже швидко, тому законодавчо треба унеможливити швидку передачу у власність спільних об'єктів, надати на законодавчому рівні можливість поновлення юридичного статусу незаконно реорганізованої юридичної особи, створити відкриті списки судових позовів і судових рішень, що характеризувались рейдерським захопленням підприємств.

Література

1. Шевченко І. Л. Рейдерство: основні схеми здійснення та засоби захисту / І. Л. Шевченко // Економічний простір. – 2008. – № 13. – С. 69-76
2. Берлач Ю. А. Рейдерство як загроза національній безпеці України / Ю. А. Берлач // Форум права. – 2012. – № 3. – С. 27-31 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.
3. Варналій З., Мазур І. Рейдерство в Україні: передумови та шляхи

подолання / З. Варналій, І. Мазур // Стратегічні пріоритети. – 2007. – № 2. – С. 17-21.

4. Жорнокуй Ю. Конфлікт інтересів та корпоративний конфлікт: спільні та відмінні ознаки / Ю. Жорнокуй // Підприємництво, господарство і право. – 2007. – № 11. – С. 27-30.

5. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

6. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.

УДК 346.1 (043.2)

Коломієць В. А., студентка,

Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

Маркевич Н., студентка,

Львівський національний університет ім. І. Франка, м. Львів
Науковий керівник: Беззубов Д. О., к.ю.н., доцент

ПРО ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

На сучасному етапі розбудови ринкової економіки в Україні відбуваються реформаційні процеси, які торкаються майже всіх сфер суспільного життя в державі. І залежно від того, наскільки будуть ефективними такі перетворення, значною мірою залежить добробут наших громадян та імідж держави у світі. Саме через призму державної політики України є змога проаналізувати основні пріоритетні напрямки розвитку аграрних відносин в державі, оскільки правове закріплення цих напрямків складає реальну основу їх врегулювання, вдосконалення та захисту. Окрім цього, в Указі Президента України «Про Основні засади розвитку соціальної сфери села» були окреслені основні проблеми, які торкнулися українського села та сільських жителів у період започаткування реформування аграрного сектора незалежної України. Так, у ньому зазначається, що у сільській місцевості проживає, і в найближчій перспективі проживатиме близько третини населення України, основна частина якого зайнята в аграрній сфері виробництва. На нашу думку, село не тільки виконує функцію продовольчого забезпечення держави, а й залишається носієм і продовжувачем самобутніх матеріальних, культурних, моральних надбань і традицій минулих поколінь. У селі сконцентрована значна частина соціально- економічного потенціалу суспільства [1]. Як відомо, економічна криза 90-х років призвела до занепаду села, що характеризується значним перевищенням смертності